

PARTER

Sökande

Bodens Energi Aktiebolag, 556200-9117
Slipvägen 7
961 38 Boden

Ombud: Advokat Mats Björk
Alrutz' Advokatbyrå AB
Box 7493
103 92 Stockholm

SAKEN

Tillstånd enligt miljöbalken till verksamheten vid värmeverket i Boden; nu fråga om prövning av uppskjuten fråga om utsläpp av dagvatten

Avrinningsområde: Luleälven (9)
Koordinater (Sweref 99TM): N: 7316870 E: 803480

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslutar utredningen enligt utredningsföreskrift U2 och upphäver den provisoriska föreskriften P5. Domstolen avslutar den uppskjutna frågan om slutliga villkor för utsläpp av dagvatten utan ytterligare villkor.

BAKGRUND

Genom deldom den 14 oktober 2016 i aktuellt mål lämnade mark- och miljödomstolen Bodens Energi Aktiebolag (bolaget) tillstånd till fortsatt och ändrad verksamhet vid värmeverket i Bodens kommun. Tillståndet förenades med ett antal villkor. Domstolen sköt upp frågorna om ytterligare villkor *dels* för utsläpp till luft och vatten från fastbränslepannan P14 och om vad som ska få förbrännas i pannan liksom i vilken omfattning pannan ska få utnyttjas, *dels* för utsläpp av dagvatten. Domstolen förordnade att bolaget i samråd med tillsynsmyndigheten skulle utreda följande frågor (formulering efter rättelse).

U1. Storleken på utsläppen till luft och vatten från P14 efter att man har vidtagit de åtgärder med avseende på pannans rening som bolaget åtagit sig vid huvudförhandlingen. Utöver parametrarna enligt de provisoriska föreskrifterna P2–P4 i det följande ska även utsläpp av zink, dioxiner och furaner undersökas.

U2. Dagvattendammens konstruktion, funktion och dimensionering, uppsamlandet av dagvatten och innehållet av föroreningar i det samt effekter i recipienten. Utöver parametrar enligt den provisoriska föreskriften P5 i det följande ska i vart fall även ingå ammonium och fosfor men även ytterligare parametrar om den fortsatta utredningen visar anledning till det. Vidare ska årsmängder av utsläpp beräknas.

Resultatet av U1 skulle redovisas dels senast vid utgången av 2018, dels senast ett år efter det att P18 tagits i drift. Resultatet av U2 skulle redovisas senast två år efter det att hårdgjorda och täta ytor färdigställts för lagring såväl av kreosot- och CCA-impregnerat avfall och annat bränsle som utgör farligt avfall med liknande egenskaper, som av bottenaska och slaggrus. Provisoriska föreskrifter i fråga om vilket avfall som fick förbrännas i P14, utsläpp från P14 och utsläpp av dagvatten meddelades (P1-P5).

Den uppskjutna frågan U1

Utredningar enligt U1 redovisades till domstolen den 21 december 2018 och den 15 april 2020. I deldom den 25 mars 2021 avslutade mark- och miljödomstolen utredningen enligt utredningsföreskrift U1 och de provisoriska föreskrifterna P1-P4 upphävdes. Den uppskjutna frågan om slutliga villkor för utsläpp till luft och vatten från P14 och om vad som ska få förbrännas i pannan liksom i vilken omfattning

pannan ska få utnyttjas avslutades och domstolen meddelade slutliga villkor för pannan.

Den uppskjutna frågan U2

Genom ett beslut meddelat den 3 juli 2017 ändrade mark- och miljödomstolen redovisningstiden för U2 till den 30 april 2021.

Bolaget inkom med redovisning av U2 till mark- och miljödomstolen på föreskrivet datum. Samtidigt framställde bolaget yrkande om att mark- och miljödomstolen skulle återkalla tillståndet avseende hantering av bottenaska och slaggrus vid anläggningen samt upphäva villkor 15. De sistnämnda frågorna hanterades inom ramen för mål M 1280-21 och domstolen upphävde i dom den 28 februari 2022 bolagets tillstånd i den del som medger hantering av bottenaska och slaggrus liksom villkor 15. I deldom den 28 februari 2022 beslutade mark- och miljödomstolen att frågan avseende villkor för utsläpp till dagvatten alltjämt skulle vara uppskjuten och meddelade ytterligare villkor avseende anläggande av en dagvattendamm med torvfilter (villkor 33). Den provisoriska föreskriften P5 skulle fortsatt gälla. Utredningsföreskriften U2 justerades enligt följande.

U2. Dagvattendammens konstruktion, funktion och dimensionering, uppsamlandet av dagvatten och innehållet av föroreningar i det samt effekter i recipienten. Utöver parametrar enligt den provisoriska föreskriften P5 ska även ytterligare parametrar ingå om den fortsatta utredningen visar anledning till det. Vidare ska årsmängder av utsläpp beräknas.

Den 17 oktober 2022 ansökte bolaget om villkorsändring av villkor 33 om anläggande av en dagvattendamm (mål M 2895-22). I samband härmed yrkade bolaget att prövotiden avseende utsläpp av dagvatten skulle avslutas och att utredningsföreskriften U2 och det provisoriska villkoret P5 skulle upphävas. I dom den 15 maj 2023 beslutade mark- och miljödomstolen att ändra villkor 33 i enlighet med bolagets ansökan. Domstolen meddelade att frågan om avslutande av den uppskjutna frågan avseende ytterligare villkor för utsläpp av dagvatten och upphävande av den provisoriska föreskriften P5 skulle behandlas i nu aktuellt mål.

YRKANDEN

Bodens Energi Aktiebolag har yrkat att prövotiden avseende utsläpp av dagvatten ska avslutas och att utredningsföreskriften U2 och det provisoriska villkoret P5 ska upphävas.

UTVECKLANDE AV TALAN

Bolaget har utrett möjligheterna att förbränna uppsamlat dagvatten i värmeverkets avfallspannor, som alternativ till utsläpp till recipienten via ett torvfilter. Det visar att alternativet med förbränning av dagvattnet i värmeverkets pannor är fullt möjligt. Alternativet kan sammanfattas enligt följande.

I stället för att rena vattnet via en sedimentationsdamm med ett torvfilter vill bolaget samla upp vattnet i en betongdamm och därefter pumpa det till en kraftvärmepanna för energiåtervinning av avfall. Dagvattendammen utformas som en tät betongdamm som samlar upp dagvattnet från bränsleplanen med en lågpunkt där en pump av typen tuggerpump placeras för att sedan pumpa vattnet till kraftvärmeanläggningens bränslelager via ett rörsystem för förbränning. Alternativt kan dagvattnet återpumpas till bränsleplanen för att återföra föroreningarna till bränslet i väntan på energiåtervinning, eller en kombination av dessa.

Med det nya konceptet med uppsamling och pumpning till avfallsbunker absorberas det uppsamlade dagvattnet av det avfallsbränsle som kontinuerligt kommer in till anläggningen, destrueras och omhändertas på samma sätt som beskrivet omhändertagande av torven i torvfiltret men med skillnaden att inga föroreningar släpps till recipienten Bodträsket. Fördelar med denna tekniska lösning är att den renar samtligt förorenat dagvatten i avfallsförbränningsanläggningens befintliga reningssystem, vilket säkerställer att alla föroreningar i mottaget avfallsbränsle omhändertas, destrueras och energiåtervinns enligt ursprungligt syfte, att bränsleplanen får en mer ändamålsenlig utformning för verksamheten samt att denna får en lägre investeringskostnad.

Kraftvärmeanläggningarna är dimensionerade för ett normalbränsle med en fukthalt på 36 % men har garantier på att klara 50 % fukthalt. Det medger, för den mindre kraftvärmeanläggningen (Panna 17), som energiåtervinner 180 ton brännbart restavfall per dygn vid normal drift, ett tillskott på $0,14 \times 180 = 25,2$ ton vatten per dygn utan att de garanterade parametrarna avseende bränslets fukthalt riskerar att överskridas. För den större kraftvärmeanläggningen (Panna 18), där vattnet primärt kommer att tas omhand, är motsvarande siffra 40,32 ton vatten per dygn. Övervakning av fukthalt i bränslet sker kontinuerligt, av drifttekniker och i inbyggda styrsystem, vilket möjliggör optimering av fukthalten i bränslet genom tillförsel av torrare bränsle. Dessutom finns möjlighet att återföra uppsamlad dagvatten till bränslelagret.

Någon risk för att destruktionen av dagvatten ska påverka rökgasreningen negativt genom ökade fukthalter bedöms därmed inte föreligga. Det ändrade villkoret innebär att det uppsamlade dagvattnet i kraftvärmeanläggningarna destrueras direkt, vilket leder till lägre koncentration av ämnen som behöver tas om hand i rökgasreningen och därigenom lägre och jämnare belastning på rökgasrenings-systemet. Vidare undviker man utsläpp till vattenrecipienten. Om villkor 33 ändras enligt bolagets yrkande bör prövotiden avseende utsläpp av dagvatten kunna avslutas samt U2 och P5 kunna upphävas.

INKOMNA YTTRANDEN

Frågorna om avslutande av prövotiden och utredningsföreskriften har kungjorts inom ramen för mål M 2985-22. Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har avstått från att yttra sig.

Miljö- och byggnämnden i Bodens kommun har anfört att nämnden inte har något att erinra mot den sökta villkorsändringen. Efter avslutande av mål M 2895-22 har nämnden beretts tillfälle att eventuellt tillägga omständigheter till sitt tidigare yttrande avseende de frågor som nu är aktuella. Något ytterligare har inte inkommit.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har tillstyrkt bolagets ansökan utifrån att tillskottet av vatten till avfallet inte riskerar att påverka förbränningen och utsläpp till luft negativt. Även länsstyrelsen har beretts tillfälle att anföra eventuella kompletterande synpunkter sedan domstolen beslutade att avgöra frågorna inom ramen för detta mål. Några ytterligare synpunkter har inte framförts.

DOMSKÄL

Med hänsyn till målets omfattning och svårighetsgrad så har målet avgjorts utan huvudförhandling av en rådman och ett tekniskt råd.

Genom ändringen av villkor 33 rörande hantering av dagvatten kommer det inte ske några utsläpp av detta vatten till recipienten Bodträsket, utan dagvattnet kommer efter uppsamling i dagvattendamm att förbrännas i värmeverkets avfallspannor. Någon risk för att destruktionen av dagvatten påverkar rökgasreningen negativt har inte bedömts föreligga. De föroreningar från dagvatten som i stället släpps ut till luft via förbränning i avfallspannor omfattas av bolagets befintliga utsläppsvillkor. Mot denna bakgrund finner domstolen att den uppskjutna frågan om ytterligare villkor för utsläpp av dagvatten kan avslutas och villkor P5 upphävas. Då det inte finns ytterligare uppskjutna frågor i målet kan det nu avslutas i sin helhet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 7 juli 2023.

Emma Granberg

Åsa Engman Ölund

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Emma Granberg, ordförande, och tekniska rådet Åsa Engman Ölund.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.